

Píseň písní

Historie

- Nazývaná též Píseň Šalamounova
- Báseň skládající se ze 117 veršů rozdělených do 8 kapitol
- Sporný původ
 - Církev stále přisuzuje autorství Šalamounovi
 - Většina historiků datuje vznik ucelené podoby do 5. – 3. stol. př. n. l.
 - Některé části ale vykazují analogie s mnohem starší staroegyptskou poezií
 - V originále se vyskytují i slova přejatá z řečtiny a perštiny
- Otázka kanonizace
 - V doslovném výkladu jde o milostnou sbírku popisující erotické skutečnosti
 - Dlouhou dobu byla proto její existence zamlčována
 - Součástí Tanachu (Spisy – Pět svitků) se stala až po výkladu rabi Akivy
- Výklad
 - Naturalistický
 - Jeho stoupenci byli uznáváni z kacířství
 - Přijat až v 18. stol. (J. G. Herder a J. W. Goethe)
 - Jde o sbírku lidových písní oslavujících lásku, krásu vztahu a setrvání v manželském stavu
 - Alegorický
 - V judaismu
 - Interpretace vztahu Milého k Milému jakožto vztahu národa Izraele k Hospodinovi
 - Podle komentářů vykládá Píseň dějiny Izraele od exodu až do doby Mesiaše a postavení třetího chrámu
 - Text písně se čte výhradně o svátku Pesach, sám rabi Akiva ji považoval za nejsvatější ze všech svatých knih a odsuzoval ty, kteří si ji během běžného dne zpívali např. ve vinárnách
 - V křesťanství
 - V novém zákoně není o Písni zmínka, a tak je její výklad rozvíjen jen komentáři
 - Interpretuje vztah ženicha s nevěstou jako vztah Krista a církve
 - Tento výklad byl založen na výkladu judaistickém, jako první ho adaptoval Hipolytus Římský a dále ho rozvíjeli další, za zmínku stojí např. komentář Origenese a Řehoře Velikého

Vyobrazení

- Ženich – Kristus a nevěsta – Církev/panna Marie – polibek, objetí
 - Komentář sv. Řehoře k Písni písní, poč. 12. stol, Troyes
 - Pasionál abatyše Kunhuty, kol. r. 1320, Praha NG
- Cisterciáci zobrazují Pannu Marii s prstýnkem – jako nevěstu Kristovu
 - Madona Zbraslavská, 1350, Praha NG
- Tmavý inkarnát Madony Březnické – citát (1,4) „Černá jsem a přece půvabná, jeruzalemské dcery.“
 - Madona Březnická, 1396, Praha NG
- Hortus conclusus – Zahrada uzavřená (Pramen zapečetěný) – Panna Marie v uzavřené zahradě
 - Blockbuch, cca 1465 Nizozemí, MDZ
 - Maria v Zahradě růží, Stefano Da Zevo, 1410, Museo di Castelvecchi, Verona
- Zobrazení motivů nevěsty/milenky, text chápán jako soubor svatebních/milostných písní
 - Ilustrace k Písni písní, František Kupka, 1904, soukromá sbírka
 - Milovaná/Nevěsta, Dante Gabriel Rossetti, 1865, Tate Britain
 - Píseň písní, Gustave Moreau, 1893, Ohara Museum of Art

Důležité symboly

- Myrha, vinná réva, lilie, granátové jablko, koza, ovce